

גיליון מס' 1231

"שמעו ותחי נפשכם"

העורך: הרב יצחק עידו וובר ארליך שליט"א

מתורגמו של הגאון הצדיק רבי משה וובר זיע"א

שבת פרשת כי תצא - י"ג אלול תשפ"ה - נא לא לעיין בעלון בשעת התפילה ובקריאת התורה

תורה מלשון הוראה הוראות למעשה על פי השל"ה הקדוש

הוראה למעשה

האדם צריך שלא לאכול אכילת זולל וסובא. **המקור בפרשה:** "ורגמוהו" לא תאכלו על הדם - אכילה המביאה לידי דם. טעם מצוה זו, לפי שהאכילה והשתיה של רשות - עיסת כוחו ואונו של יצר הרע, כמו שהמצוות והתורה - כוח עיסת יצר הטוב, וירדה תורה לסוף דעתו, ימות זכאי ואל ימות חייב (סנהדרין עא), ולא נעשה מעולם סורר ומורה מפני הדקדוקים הללו. (לשון הרב רבי מנחם הבבלי). ומכאן שהחכם מבין מדעתו ומקדש עצמו במותר לו.

הוראה למעשה

האדם צריך להתלבש כראוי, כי הלבוש יכול לעורר אותו להרהור עבירה שקשה מעבירה, המקור בפרשה: לא יהיה כלי גבר על אישה ולא ילבש גבר שמלת אישה."

הוראה למעשה

האדם מצווה שלא להכשיל ולהחטיא את הרבים,

שחטא הרבים תלוי בו, נמצאת מביא בביתך כל אותם העונשים ודמים.

המקור בפרשה: "לא תשים דמים בביתך".

הוראה למעשה

האדם צריך לזכור את השבועה שהשביעו את נשמתו קודם בואה לגוף - שיהיה צדיק כמו שאמרו רבותינו ז"ל (מסכת נידה ל) ועל זה בא הרמז שתמיד יזכור זאת. וישמור מוצא שפתיו.

המקור בפרשה: "מוצא שפתך תשמור ועשית כאשר נדרת ל-ה' אלוך".

הוראה למעשה

האדם צריך קודם שיפטר מהעולם לתקן את אשר עיוות ושב ורפא לו.

המקור בפרשה: "שלא יחזיר המגרש את גרושתו משנישאת". יש בזה גם כן רמז לנשמה, שלפעמים מתלבשת בגוף גרוע בשביל עוון חמור ולכן צריך לתקן את חטאיו ואם לא יעשה זאת, לא יוכל בעלה הראשון לשוב לקחתה אחר שהוטמאה.

הוראה למעשה

אזהרה גדולה שלא לספר לשון הרע. ומצוות זכירה הוא בכל עת.

המקור בפרשה: "זכור את אשר עשה ה' אלוך למרים בדרך בצאתכם ממצרים".

הוראה למעשה

האדם צריך לעשות גבול לגאוה ואם לאו, משם תהיה נפילתו "כי יפול הנופל ממנו" "לפני שבר גאון" (משלי טו)

המקור בפרשה: "ועשית מעקה לגגך". מצאתי רמז - גג הוא גובה ורומז שיעשה גבול לגאוה.

הוראה למעשה

האדם מצווה והיא מצווה גדולה - לומר פרשת מחיית עמלק בכדי לקיים בכל יום את ההוראה של "זכור". ואחר כך יאמר על עמלק: "ימח שמו וזכרו ונמח זכורו מלהזכר" ובוה יקיים את הציווי של "לא תשכח" ויקיים הפסוק בתהילים (פרק ט, ז-ח): "אבד זכרם המה וה' לעולם ישב כונן למשפט כסאו". המקור בפרשה: "זכור את אשר עשה לך עמלק".

נקי הדעת שבידועים

קשה סילוקם של צדיקים

ואף מחסירים פעימה מלבבם. בין ניגון לניגון, האדמו"ר משמיע דברי אלוקים חיים שמעוררים לעבוד את ה' יתברך בשמחה ומפחים רוח חיים באוזניהם של שומעי לקחו. כמו כן הוא מספר סיפורי צדיקים נפלאים שמהם ניתן ללמוד הוראות בעבודת ה'.

לי באופן אישי נתגלגלה הזכות הנפלאה להוסיף למכלול הניגונים את שירי הדביקות שמושמעים בדרך קבע בטיש, את הניגון החב"די לפסוק בתהילים "וידעו כי אתה שמך ה' לבדך עליון על כל הארץ".

כשהניגון הזה מתנגן בטיש, טועמים כל המשתתפים את ההתרגשות העצומה שתינגע בעזרת ה' יתברך בכל עם ישראל כאשר בקרוב ממש יבוא המשיח וכולם אז ידעו "כי שמך ה' לבדך עליון על כל הארץ". וכפי שתמיד אירע, גם לביל שבת קודש זאת סיים האדמו"ר את הטיש ב-5 בבוקר ונפרד באופן אישי בברכת "גוט שבעס" מכל אחד מהמשתתפים. וכשהרגלו בקדוש, הוא עמד לאחר מכן על רגליו עוד שעה קלה ביציאה של בית המדרש והמשיך לשיר ולרקוד עם הקהל כמה ניגוני דביקות נוספים לפני שיצא לביתו. ולנו לא נותר כעת אלא להתפלל שזנחה לראותו שוב בתחיית המתים כשיבוא משיח צדקנו ויגאלנו בקרוב ממש.

כ"ק האדמו"ר מקרעטשניף סיגעט זיע"א נוטל חלק בהילולת הגה"צ המשפיע רבי משה וובר זיע"א לפני כארבע שנים. לצידו כותב השורות שיבדלח"א הרב עדו יצחק וובר שיחי

ומסורתיים באים מכל קצוות העיר (ולפעמים גם מחו"ל) ויושבים בצוותא חדא בכדי לספוג מהאדמו"ר את טעמה המתוק מדבש של השבת הקדושה. האדמו"ר מחדיר את השבת לעצמותיהם, כפשוטו. בחיובו כובש הלבבות הוא מקרב את כל אלה שבאים להסתופף בצילו. הניגונים הסוחפים שמושמעים על ידי האדמו"ר, מרטיטים את נפשות משתתפי הטיש

בשבוע שעבר נסתלק לגנזי מרומים לדאבון הלב כ"ק האדמו"ר מקרעטשניף סיגעט זצוק"ל. חשתי קרבה גדולה אליו. שבתה את ליבי האהבה האינוסופית שלו לעם ישראל שהייתה מלווה בחיוך כובש לבבות, ניגונים, דברי תורה וחיזוק לנפש הצמאה של כל אדם יהודי. זכיתי להשתתף בקביעות במשך שנים רבות בטיש המופלא של האדמו"ר אשר היה נמשך עד השעות הקטנות של הלילה. לפני כשנה העליתי את רשמיי מהמעמד המרגש הזה ואת רשמיי אלה העליתי על הכתב והרי הם לפניכם בשנית:

השבוע זכיתי להשתתף שוב ב"טיש" (שולחן השבת) של כ"ק האדמו"ר מקרעטשניף סיגעט. בכדי לתאר במקצת את האווירה ששוררת ב"טיש" של האדמו"ר, ניתן להשתמש במטבע של חז"ל אודות שמחת בית השואבה ולומר: מי שלא ראה טיש שלו, לא ראה טיש מימיו (וכמובן שאין במילים אלה להפחית בכהוא זה ממעלתם הנשגבה של כל הטישים של שאר האדמו"רים החשובים בארץ ובעולם). הטיש של האדמו"ר נפתח בחצות הלילה לערך ומסתיים בסביבות עמוד השחר. סביב השולחן של האדמו"ר מתאספים כל סוגי היהודים המרכיבים את הפסיפס שנקרא - עם ישראל. חסידים, ליטאים, ספרדים, אשכנזים, חרדים, דתיים

שאלות קצרות ותשובות בצידן:

1. מה הקשר בין סוף פרשת שופטים לתחילת פרשתנו כי תצא?

תשובה: א. הסוד לניצחון במלחמה הוא הקשר. פרשת שופטים מסתיימת במילים: "כי תעשה הישר בעיני ה'", ופרשתנו נפתחת במילים: "כי תצא למלחמה על אויבך". בספרים הקדושים מבואר שהמילה "על" מרמזת על תבוסת האויב. מכאן שבזכות שנעשה את הישר בעיני ה', נזכה לצאת על האויב ולנצחו.

ב. רש"י מסיים את הפרשה הקודמת במילים: "והוא הישר בעיני ה'". ואילו את פרשתנו פותח רש"י במילים: "במלחמת הרשות הכתוב מדבר". המסר משני משפטים אלה הוא: אם רוצים להצליח במלחמת הרשות שמטרתה לכבוש ארצות נוספות הקרובות לארץ ישראל בכדי להרחיב את גבולות הארץ, צריך לעשות קודם את "הישר בעיני ה'" ורק אז מובטח הניצחון.

2. מה הקשר בין תחילת פרשתנו לסופה?

תשובה: עמלק הוא החוט המקשר בין ההתחלה לסוף. פרשתנו פותחת במושג "אויב" מבלי להזכיר את שמו, ומסתיימת במצוות מחיית עמלק. מכאן שהאויב האמיתי של עם ישראל בכלל, ושל כל יהודי בפרט, הוא עמלק המבקש לצנן את ההתלהבות שלנו בעבודת ה'.

3. מדוע בפסוקים הראשונים של הפרשה מופיעה האות ו' חמש עשרה פעמים?

תשובה: פרשת כי תצא היא השישית בחומש דברים. וזה מרומז במספר הקטן של חמש עשרה שהוא 6 (5+1).

4. מדוע פרשת כי תצא נכתבה לפני פרשת כי תבוא? הרי קודם הנשמה באה לעולם ורק לאחר מכן יוצאת ממנו.

תשובה: בסדר הפרשיות הללו התורה מבקשת לרמוז על תחיית המתים. לאחר שהנשמה יוצאת מן הגוף, היא עתידה לבוא שוב בתחיית המתים.

בשולחן ערוך אורח חיים (סימן ס"ק ב) בשם האריז"ל לכוון לפני קריאת שמע בשעה שאומר "קרבנו לשמך הגדול" בזכירת מעשה עמלק, שזהו "לשמך הגדול", כי אין השם שלם עד שימחה זרעו של עמלק. ובא להורות בזה, שבשעת קריאת שמע וברכותיה שאז הוא דבוק בקדוש ברוך הוא, דווקא מזה נתעורר אצלו שנאה להרע, וכן"ל, 'תכלית שנאה שנאתים וגו' חקרני אל דע לבבי'.

ולכן כתבה התורה הטעם שלא קדמו אתכם בלחם ובמים.

ובזה יובן גם מה שנאמר כאן (פסוק ו) "ויהפוך ה' אלוך לך את הקללה לברכה", כי לכאורה אין הענין של פסוק זה – מה שהפך ה' בחסדו את הקללה לברכה שייך לכאן, אלא ודאי שגם בזה רמז על כך שהחטיאו את ישראל. כי כשבלעם ראה שלא הצליח בקללתו, יעץ לבלק עצה להחטיא את ישראל, כמו שכתב רש"י (במדבר כד, יד): "אלוקיהם של אלו שונא זימה" וכו'. וזהו שאמר הכתוב: "ולא אבה ה' אלוך לשמוע אל בלעם וגו', ולכן בלק החטיא את ישראל, ובשל כך אסור להתחתן עמהם. וכל זה כתבה התורה רק ברמז, מפני כבודן של ישראל.

זכור את אשר עשה לך עמלק (כה, ז)

במדרש (תנחומא ז): "כתוב אחד אומר 'זכור את אשר עשה לך עמלק', וכתוב אחד אומר (שמות כ, ז) 'זכור את יום השבת לקדשו', איך יתקיימו שניהם, משל למה הדבר דומה למלך שעשה סעודה וזימן את האורחים, ניכנס הקערה לפניו מלא כל טוב, אמר זכור פלוני אוהבי, משקנח את התמחו, אמר זכור פלוני שונאי, אמרו לו אוהבי זה הזכרת זה הזכרת, אמר להם לזה הזכרתי על קערה מלא כל טוב ולזה הזכרתי על קערה ריקה. כך, השבת כתיב בה 'זכור את יום השבת לקדשו', ולכבודו במאכל ובמשתה ובכסות נקיה. ובעמלק כתיב 'זכור את אשר עשה לך עמלק', על מה אתה זוכרו על שולחן ריקם, שנאמר 'תמחה את זכר עמלק מתחת השמים'". אפשר לפרש כוונת המדרש, שהוקשה לו שלכאורה אי אפשר שיהיו שני הזכרונות ביחד, ובפרט על פי המובא בספר תולדות יעקב יוסף (פרשת נח), כמו שתפליין אסורים בהיסח הדעת, כמו כן צריך האדם להיזהר שלא יסיח דעתו מהשבת כל היום. ובספר התניא בסופו: "פנימיות השבת היא הכוונה כו' לדבקה בה' אחד כו', וזו היא בחינת זכור".

לזה בא המדרש לפרש שלא זו בלבד שאין סתירה בין שניהם אלא אף האחד משלים את השני, הזיכרון ואהבה לטוב, והזיכרון והשנאה להרע. והוא כמו שכתוב בתהילים (צ"ז, י) "אוהבי ה' שנאו רע". וזה לשון ספר התניא (פרק י): "כל מה שהוא מהסירטא אחרא, הצדיק גמור הוא שונא בתכלית השנאה מחמת גדל אהבתו לה' וקדשתו באהבה רבה בתענוגים וחביבה יתרה הנ"ל, כי הם זה לעמת זה, כדכתיב (תהלים קלט, כה) 'תכלית שנאה שנאתים לאויבים היו לי חקרני אל דע לבבי' וגו'. וכפי ערך גדול האהבה לה' כך ערך גדל השנאה לסטרא אחרא והמייאוס ברע בתכלית".

המורם מזה, שאדרבה, שני הזיכרונות האלו, אחד משלים את השני, זיכרון ואהבה להאהוב שכל הקערה מלא כל טוב באה ממנו, והוא השבת שממנה מתברכין כל יומין (זוהר ח"ב פח, א), ובו בזמן, שנאה להרע שהוא גורם מניעת ההשפעה והוא גורם ששולחנם ריקם.

ואפשר שמטעם זה תיקנו חכמינו ז"ל לקרוא זיכרון מעשה עמלק דווקא בשבת (שלפני פורים), שיהיו שני הזיכרונות ביחד, זיכרון שבת וזיכרון מעשה עמלק. ואפשר לומר עוד סמוכין לזה, דהנה כתב המגן אברהם

לעילוי נשמת האשה החשובה מרת שרה גולדה קופמן ז"ל בת הרה"ח רבי אלימלך וובר ז"ל

לעילוי נשמת הרבנית הצדקנית שהייתה מפורסמת במעשי חסדיה הכבירים – מרת יהודית רובינשטיין ז"ל – נפטרה ב' ניסן תשע"ג

לעילוי נשמת הגאון הגדול רבי מרדכי אהרן בן רבי יוסף חיים שיינברג זצ"ל נפטר י"ח אב התשע"ט ת.נ.צ.ב.ה.

מאמרותיו - של הגה"צ המשפיע רבי משה ובר זיט"א

כי תצא למלחמה על איבך ונתנו ה' אלקיך בידך (כא, י)

סמיכת פרשה זו לסוף פרשת שופטים, יש לבאר, פרשת שופטים מסתיימת בפסוק "כי תעשה הישר בעיני ה'", וסמך לה "כי תצא למלחמה", שכוונת יציאתך למלחמה (אפילו שבמלחמת הרשות הכתוב מדבר) תהיה להרבות כבוד שמים, "וכמו דמצינו במלחמת ה' אשר נלחם דוד המלך עליו השלום, לעמוד נגד כל מונע מלהיות כבוד ה' מלא את כל הארץ" (לשון איגרת הקדש טו בספר התניא), וזו כוונת המלחמה, שיתקדש שם שמים על ידי זה.

וכאשר הולך למלחמה בכוונה זו, נאמר עליו "ה' אלקיך", שזה שבח גדול, וכמו שמבאר בספרנו (דברים כו, ג) וזה לשונו: "שזה לא יאמר זולתי לאנשי השם כמו למלכים ולנביאים".

שלח תשלח את האם וגו' והארכת ימים (כב, ז)

מובא במדרש תנחומא: "לא גילה הקדוש ברוך הוא מתן שכרן של מצוות חוץ מהשתיים, כיבוד אב ואם ושילוח הקן, ושניהם שכרן אריכות ימים".

יש להבין מדוע דווקא שתי מצוות אלו שכרן אריכות ימים, אפשר לפרש, דעל ידי מידות טובות בין אדם לחברו זוכין לאריכות ימים.

וזהו הענין בכבוד אב ואם. כמבואר באבן עזרא (שם) וזה לשונו: "הנה הבן לא יצא לעולם רק על ידי אבותיו, והם גמלוהו וטיפחוהו וריבוהו והישקוהו וכו', חייב לכבדם כי הם היו סיבה להיות חי על פני האדמה", מבואר דענין כבוד אב ואם הוא מידה טובה של הכרת תודה למי שטרח בו.

וכן שילוח הקן, כמו שכתב הרמב"ן, וזה לשונו: "שהוא ללמד אותנו מדת הרחמנות ולא נתאכזר". מבואר טעם המצוה שנתרגל במדות טובות. לכך גם בזה שכרו הוא אריכות ימים.

ובזה יובן מה שכתב רש"י (פסוק ח) על סמיכות הכתובים, שאם יקיים מצוות שילוח הקן סופו לבנות בית חדש ולעשות מעקה שמצווה גוררת מצווה וכו'. דכיוון שעל ידי מצות שילוח הקן נקנה אצלו מדות טובות בנפשו, על ידי זה ממילא יקיים מצות מעקה שהוא גם כן ענין מדות טובות, כדי שלא יפול הנופל ממנו וכו'.

לא יבוא עמוני ומואבי בקהל ה' וגו' על דבר אשר לא קדמו אתכם בלחם ובמים וגו' ואשר שכר עליך את בלעם בן בעור וגו' לקללך (כג, ד-ה)

ופירש רש"י: "על העצה שיעצו עליכם להחטיאכם" ולהלן (פסוק ח) כתב רש"י וזה לשונו: "המחטיא לאדם קשה לו מן ההורגו וכו', ואילו (עמוני ומואב) שהחטיאום ניתעבו". ומשמע מרש"י שזה עיקר הטעם לכך שאסור לעמוני ומואב לבוא בקהל ה'. ולכאורה לא מובן כי בפסוק כתוב שהטעם לכך הוא – "אשר לא קדמו אתכם בלחם ובמים וגו'" ולא משום שהחטיאום?

ואפשר לתרץ שהתורה לא כתבה בפירוש הטעם משום שהחטיאו את ישראל, כי הרי זהו גנותם של ישראל,

הברכה שהתממשה

המשיך לחקור. הוא שאל על גורלו של ליב, הנער היתום שאימצו. "האם הוא עדיין חי בביתכם?" שאל. רבי דוד השיב בחיוב, והוסיף כי גם לאחר הגירושין הוא מתכוון להמשיך לגדל את הנער כאילו היה בנו.

רבי שמואל הושיט את ידו ואמר: "תן לי תקיעת כף על כך". רבי דוד, ללא היסוס, הושיט את ידו והבטיח להמשיך לדאוג לליב. המעשה הזה, שגילה את טוב לבו של רבי דוד, ריגש את רבי שמואל עמוקות. הוא הרגיש כי הזוג הזה, שמסוגל לחסד כה גדול, ראוי לברכה מיוחדת. הוא פנה אליהם ואמר בקול מלא ביטחון: "לכו לשלום לביתכם, ואני מבטיח לכם כי במועד הזה בשנה הבאה תחבקו בן".

דבריו של רבי שמואל הדהדו בלב הזוג. הם חזרו לביתם, מלאי תקווה ואמונה. ואכן, כעבור שנה, בשעה טובה ומוצלחת, ילדה אשתו של רבי דוד בן. השמחה בירושלים הייתה רבה, ורבי דוד מיהר לשלוח שליח אל רבי שמואל, לבשר לו את הבשורה ולבקשו לשמש כסנדק בברית המילה. רבי שמואל, שראה במימוש הברכה אות לאמונה ולאחריותו כמנהיג, הגיע לברית ושמח עם המשפחה.

בשמחת הברית, רבי דוד, מלא הכרת טובה, ביקש מרבי שמואל הבטחה נוספת: "רבי, הבטיח לי שתסדר את הקידושין של בני". רבי שמואל הנהן בחיוך ואמר: "אמן". רבי דוד, שלא הסתפק בכך, הוסיף: "וגם של בנו של בני!" רבי שמואל, שהופתע מהבקשה הנועזת, מלמל בשקט: "כן יהי רצון".

נתתי את מילתי לרבי דוד לפני יותר מיובל שנים, אמר, ואיני יכול להפר את דברי

חלפו למעלה מחמישים שנה. רבי שמואל, כעת זקן מופלג, עמד לפני החופה לסדר את קידושי הנכד של רבי דוד טוביה. כשמקורביו שאלו אותו מדוע הוא מתעקש להגיע למרות גילו, הוא סיפר להם את המעשה המלא. "נתתי את מילתי לרבי דוד לפני יותר מיובל שנים", אמר, "ואיני יכול להפר את דברי. כעת אני מסדר את קידושי נכדו, כפי שהבטחתי".

הסיפור הזה התפשט בירושלים והפך לאגדה. הוא הראה לא רק את חוכמתו של רבי שמואל כפוסק, אלא גם את לבו החם ואת מחויבותו להבטחותיו.

רבי שמואל סלנט, שנפטר בכ"ט באב תרס"ט, הותיר אחריו מורשת מדהימה של תורה, חסד ומנהיגות, וסיפור זה נותר כעדות לכוחה של אמונה ולהשפעתו של הרב סלנט על יהודי ירושלים לדורות.

רבה של ירושלים הגאון רבי שמואל סלנט זצוק"ל

מונעים על ידי אמונה עמוקה. כשהגיעו לירושלים, התיישבו בדירה צנועה בעיר העתיקה. גם כאן המשיך רבי דוד במעשי החסד שלו, פותח את ביתו לעניים ומסייע לכל נזקק. אך השנים חלפו, והזוג לא זכה לילדים.

בירושלים פגשו בני הזוג נער יתום בשם ליב מלאך, שהתייתם משני הוריו בגיל צעיר. לבם נקשר בנער, והם אימצו אותו כבן. הם לימדו אותו תורה, דאגו לכל מחסורו וגידלו אותו באהבה כאילו היה בנם הביולוגי. ליב הפך למקור שמחה עבורם, אך התשוקה לילד משלהם לא עזבה את ליבם. לאחר עשר שנים בירושלים, כשהתקווה החלה להתפוגג, החליטו בני הזוג לפנות לבית דינו של רבי שמואל סלנט, שהיה אז רב צעיר כבן 25, אך כבר זכה לשם של פוסק מבריק ומנהיג חכם.

הוא הבין את כאבם, אך לא מיהר לאשר את הגירושין. במקום זאת, ביקש מהם לשוב לביתם

הם ביקשו להתגרש, בתקווה שכל אחד מהם יוכל להקים משפחה חדשה עם בן זוג אחר ולזכות בילדים. רבי שמואל, שהיה ידוע בפיקחותו וביכולתו לפתור סכסוכים בדרכי שלום, הקשיב לסיפורם בכובד ראש. הוא הבין את כאבם, אך לא מיהר לאשר את הגירושין. במקום זאת, ביקש מהם לשוב לביתם ולהמתין שבועיים לפני שיחזרו להחלטה סופית.

כעבור שבועיים, הזוג לא חזר. חלפו שישה חודשים, וכשהופיעו שוב בבית הדין, שאל רבי שמואל לפשר העיכוב. רבי דוד הסביר כי במהלך אותם שבועיים אשתו חלתה במחלה קשה, והוא לא רצה לעזוב אותה במצב זה. רבי שמואל

בוקר חורפי קריר בירושלים העתיקה, כשהרוחות הקרות נשאו עימן לחש של היסטוריה וקדושה, פסע הגאון רבי שמואל סלנט, רבה הנערץ של עדת האשכנזים, בצעדים כבדים לעבר בית הכנסת שבו נערכה חתונה. הוא היה כבר זקן מאוד, בן למעלה מתשעים, וכל צעד דרש ממנו מאמץ עצום. עיניו, שראו את ירושלים משתנה במשך עשרות שנים, היו חלשות, וגופו נשען על מקל עץ ישן שהיה לו כחבר נאמן. אך למרות זאת, הוא התעקש להגיע ולערוך את סידור הקידושין.

מקורביו, שראו את קשיי ההליכה שלו, ניסו בעדינות לשכנעו להישאר בביתו הצנוע בחצר חורבת רבי יהודה החסיד. "רבי, מדוע תטריח את עצמך?" שאלו בדאגה. הוא חיך חיוך חכם, עיניו נצצו כמי ששומר סוד עתיק, ואמר: "אין לי ברירה. הבטחתי זאת לסבו של החתן לפני יותר מחמישים שנה".

מה סיפורו של רבי שמואל שקשר אותו בהבטחה כה עמוקה, שהוא מוכן לצאת ממקומו בגילו המופלג כדי לקיימה

דבריו עוררו תמיהה בקרב הנוכחים. מהי ההבטחה הזו? מה סיפורו של רבי שמואל שקשר אותו בהבטחה כה עמוקה, שהוא מוכן לצאת ממקומו בגילו המופלג כדי לקיימה? הסיפור, כפי שסופר בפי תלמידיו וצאצאיו, הוא מעשה של חסד, חוכמה ואמונה, שמגלם את רוחו של רבי שמואל סלנט כמנהיג רוחני ופוסק דגול.

הסיפור מתחיל הרחק מירושלים, בעיר לומז'ה שבליטא, שם התגורר יהודי תלמיד חכם ועשיר בשם רבי דוד טוביה. ביתו של רבי דוד היה מרכז של תורה וחסד. דלתותיו היו פתוחות לכל עני ונזקק, ושולחנו עמד תמיד ערוך לאורחים, בין אם היו תלמידי חכמים או פשוטי עם. הוא ורעייתו, אישה צדקת וחכמה, חיו חיים של עשייה ונתינה, אך צל כבד רבץ על ליבם. שנים רבות חלפו מאז נישואיהם, והם לא זכו לפרי בטן. התפילות, הסגולות והתרומות לא הועילו, והשניים נשאו בכאב את תשוקתם הבלתי ממומשת להפוך להורים.

יום אחד, לאחר התייעצות ארוכה, הציע רבי דוד לאשתו לעלות לארץ ישראל. "אולי בזכות מצוות ישוב ארץ ישראל נזכה לישועה", אמר. לבם התמלא תקווה, והם החליטו לעזוב את חייהם הנוחים בלומז'ה. הם מכרו את רכושם, ארזו את חפציהם הדלים ויצאו למסע ארוך ומפרך לארץ הקודש.

הדרך לארץ ישראל הייתה קשה. הים התריס בפניהם בסערות, והיבשה הציבה מכשולים של מחסור וסכנות. אך רבי דוד ואשתו התמידו,

לעילוי נשמת הבחור החשוב שמואל סגל ז"ל בן רחל שתחי'

בין הזמנים בטבריה

בכלל והגשמיים בפרט בחודש אלול של שנת תשפ"ה. **מספרים על אחד מגדולי ישראל שהעיד על עצמו שגם אם היה מבחין בשטר יקר ערך שמונח על הריצפה, הוא לא היה מתכופף להרימו כי אין לו את הפנאי לכך בחודש אלול.** ולדאבון הלב, הרדיפה אחר הגשמיים ואווירת הבחירות שאורבת לנו מכל עבר, משכיחה מאיתנו את מה שבאמת אנו צריכים להיות עסוקים בו - עבודת התשובה וההכנה לקראת יום הדין שבא עלינו לטובה. ויהי רצון שבזכות שורות אלה, הרהורי תשובה יציפו את ראשו (לפחות לשעה קלה) וה' יתברך שמצדד מחשבה טובה למעשה, יחשיב זאת כאילו שכבר עשינו תשובה נכונה ורצויה.

ע"פ ר' אברהם אביב

סיפור קטן על יהודי גדול

את המעשה הזה שמעתי לראשונה השבוע: הרב יוסף ריבלין זצ"ל שידך את אחד מבניו. בשל העובדה שהיתה לו משפחה ברוכת ילדים, לא היו לו אמצעים כספיים לחתן את בנו. והנה

בעוד הוא מאמץ את מוחו בכדי להגיע לפתרון למצוקתו, שמע דפיקה על דלת ביתו. כשפתח את הדלת הוא ראה יהודי הדור פנים שלא הכירו עד כה, ניצב לפניו. "האם אתה ר' יוסף ריבלין?" שאל אותו האיש.

כשהנהן לחיוב, מסר לו היהודי בעל הדרת הפנים מעטפה תוך כדי שאומר לו: "הנה לך הסכום הנדרש בכדי שתוכל לחתן את בנך בנקל", ועוד לפני שהצליח ר' יוסף להתעשת מהתדהמה שפקדה אותו, נעלם האיש. כשפתח את המעטפה, מצא בה סכום של כמה אלפי דולרים. מאוחר יותר נודע לו שאותו היהודי שהגיש לו את המעטפה היה לא אחר מאשר הגה"צ רבי משה ובר זי"ע.א.

בשורה טובה

בסייעתא דשמיא

ניתן להתייעץ עם עורך העלון הרב עדו ובר שליט"א תלמידו של הגה"צ רבי משה ובר זי"ע"א בנוגע לזיווגים, פוריות, שלום בית, פרנסה ועוד על פי תאריך הלידה והשם בטלפון 053-8356229

הודעה משמחת:

העלון מופיע בחוברת "טועמיה" המופץ חינם במיילים. ניתן להצטרף במייל m025004569@gmail.com

הכניסה לבית המדרש מותנית ברשות מהממונים. ביקשתי ממנו לפנות אליהם ולבקש אישור, ולאחר מכן יוכל לשוב וללמוד. האברך ניסה לשכנע אותי כי הוא מעוניין ללמוד במקום שקט, הרחק מההמולה שבחוץ, אך עמדתי על דעתי וביקשתי ממנו לפנות לממונים. בסופו של דבר, הוא סגר את הגמרא, לקח את בנו ויצא מבית המדרש. לא ראיתיו שוב.

למחרת, כשנזכרתי באירוע, תקפו אותי נקיפות מצפון עזות. הבנתי כי בשל רצוני האישי להקליט את השיעור בנוחות, מנעתי מאותו אברך ובנו ללמוד תורה. הרגשתי צער עמוק על כך שייתכן שביטלתי אותו מלימוד תורה.

אי לכך, ראשית, אני מבקש מחילה מבורא עולם על ביטול התורה שייתכן ונגרם על ידי. שנית, אני פונה בזאת לאותו אברך, שאיני מכיר את זהותו, ומבקש ממנו מחילה וכפרה על מעשה זה. לבסוף, אני מקווה כי הסיפור הזה ישמש לקח עבורי ועבור כל מי שקורא את דבריי: עלינו להשתדל תמיד לכבד את לימוד התורה של הזולת, ולא למנוע מיהודי לעסוק בתורה, גם אם הדבר כרוך באי-נוחות אישית.

* * *

הפנאי של חודש אלול

מספרים על רבי ישראל סלנטר שנכנס פעם בשעת בוקר מוקדמת לבית הכנסת בקובנה ומצא בחור שקוע בשינה עריבה על הריצפה.

כל אותו הלילה התמיד הבחור בתלמודו ולפנות בוקר שכב על ספסל בכדי להחליף כוח. בשינתו העמוקה, לא חש שהוא נפל מהספסל לארץ וכך המשיך לישון על הרצפה כאילו לא אירע דבר. מאוחר יותר, כאשר בעלי הבתים הגיעו לתפילה וראו את הבחור שרוע על הרצפה, נדו לעברו בראשיהם כשהבעת רחמנות נסוכה על פניהם. כשהבחין בכך רבי ישראל, נענה ואמר להם: "עליו אתם מרחמים?! הרי הרחמנות היא עליכם - שישנתם כל הלילה על מיטות מוצעות בסדינים צחורים, ואילו הבחור הזה לא רק שהוא לא מסכן כלל, אלא הוא המאושר בעולם. עליו חז"ל הק' אמרו: "כך היא דרכה של תורה... ועל הארץ תישן.. אם אתה עושה כן, אשריך וטוב לך.."

נזכרתי השבוע בסיפור הזה, כשהבחנתי בהתלהבות האנרגטית שאופפת את כל אלה שעסוקים בכל מאודם ברדיפה אחר הממון

תקופת בין הזמנים היא זמן מיוחד במינו בעולם הישיבות. זו תקופה שבה לימודי התורה נוטלים הפסקה קצרה מלימודם הקבוע בישיבות ובכוללים, ויוצאים לחזק את רוחם במקומות קדושים, תוך התבוננות והתחזקות לקראת הימים הנוראים. השנה, זכיתי לבלות את תקופת בין הזמנים בעיר הקודש טבריה, מקום ששמו הולך לפניו כעיר של קדושה, תורה וצדיקים. השהות בטבריה מילאה את לבי בהתעלות רוחנית, אך גם לימדה אותי לקח חשוב על ערך לימוד התורה ועל הצורך בתיקון המידות.

טבריה היא עיר שבה ההיסטוריה היהודית פוגשת את הקדושה בכל פינה. מקברי התנאים והאמוראים, דרך האווירה המיוחדת של חודש אלול, ועד לאגם הכנרת שמסמל את השפע הרוחני והגשמי - הכול בעיר זו משרה תחושת התעלות. במהלך שהותי, זכיתי להתפלל ולבקר בקברי צדיקים, ובהם קברו של התנא האלוקי רבי מאיר בעל הנס, מקום שמושך אליו רבבות יהודים מכל קצוות תבל. התפילה בציון זה, היא חוויה שקשה לתאר במילים. האווירה מלאה בכמיהה לתשובה, בתפילה מעומק הלב ובשמחה גדולה של מפגש עם אחים יהודים מכל העדות והחוגים.

בציון רבי מאיר בעל הנס, זכיתי לסייע ליהודים בהנחת תפילין, לשוחח עמם בענייני תורה ולהתחזק מהאחדות המופלאה של עם ישראל. המפגשים הללו, עם אנשים מכל קצוות הארץ והעולם, היו עבורי מקור השראה עצום. כל שיחה, כל חיוך וכל רגע של חיבור עם יהודי אחר חיזקו בי את ההבנה כי התורה היא המהות שמאחדת את כולנו.

התבונה והתשובה

לצד החוויות המרוממות, חוויתי גם מעידה שברצוני לשתף, מתוך תקווה שהיא תשמש לקח עבורי ועבור קוראי העלון. באחד הימים, בעת שהותי בציונו של רבי מאיר בעל הנס, קיבלתי רשות מהממונים להיכנס לבית מדרש פנימי כדי להקליט שיעור בדף היומי. בית המדרש הזה, מקום קטן, מיועד לשימוש מוגבל, ורק מי שקיבל אישור רשאי להיכנס. כשנכנסתי, שכחתי לנעול את הדלת מאחוריי, ובשל כך, כעבור זמן קצר, נכנס אברך צעיר עם בנו הקטן. בטבעיות רבה, הוא שלף גמרא ממדף הספרים והתיישב ללמוד עם בנו.

כשהבחנתי בו, ניגשתי אליו והסברתי כי

הודעה חשובה לקוראי העלון: המעוניינים לקבל את העלון ישלחו הודעה למייל: nafshechem@gmail.com

לעילוי נשמת מורי הדיין הגאון האדיר רבי זלמן נחמיה בן רבי אברהם גולדברג זצ"ל. נסתלק לגזי מרומים בל' אב - א' של ראש חודש אלול התש"פ ת.נ.צ.ב.ה. לעילוי נשמת דודתי עפרה רכלין בת ישראל ז"ל נפטרה ל' סיון ה'תשע"ט ת.נ.צ.ב.ה.